

LEKCE 99: Miluj bližní (Milosrdný Samařan, nemilosrdný služebník, největší přikázání, o milosrdenství a odpouštění)

Biblický text k lekci: Lukáš 10,25-37 (Podobenství o milosrdném Samařanu), Matouš 22,34-40 a Marek 12,28-34 (Největší přikázání); Matouš 18,21-35 (O odpouštění a podobenství o nemilosrdném služebníkovi)

Cíle lekce:

- dítě vlastními slovy převypráví příběh o milosrdném Samařanovi
- dítě řekne, proč Ježíš toto podobenství vyprávěl a vlastními slovy definuje, co to je milosrdenství
- dítě si uvědomuje, že milosrdenství je skutek lásky, který bychom měli poskytovat komukoliv, bez ohledu na jeho postavení (situaci)
- dítě dokáže říct dvě největší přikázání (o milování Boha a lidí jako sami sebe)
- dítě vlastními slovy převypráví podobenství o nemilosrdném služebníkovi a dokáže vysvětlit role těchto služebníků a krále (v souvislosti s jeho životem)
- dítě si uvědomuje, že má odpouštět druhým neustále (když ho někdo o odpuštění požádá), protože Bůh v Kristu nám lidem odpustil mnohonásobně více

Klíčové verše:

Lukáš 10,27: „On mu řekl: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe.““

Lukáš 10,33-34: „Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl pohnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem a obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral.““

Lukáš 10,36-37: „Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče? Zákoník odpověděl: „Ten, který mu prokázal milosrdenství.“ Ježíš mu řekl: „Jdi a jednej také tak.““

Matouš 18,21-22: „Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhřeší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát.““

Matouš 18,26-27: „Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenu prosil: „Měj se mnou strpení, a všechno ti vrátím!“ Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil.““

Matouš 18,32-33: „Tu ho pán zavolaal a řekl mu: „Služebníku zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?““

Biblická fakta:

Podobenství o milosrdném Samařanu	Ježíš říká toto podobenství farizeovi, který se ho ptá, co má dělat, aby měl věčný život.
	Ježíš mu odpovídá, že má milovat Boha a svého bližního jako sám sebe, farizeus se ptá, kdo je jeho bližní? Na to mu Ježíš říká toto podobenství o Samařanovi.
	Jeden člověk byl přepaden lupiči a zůstal raněný ležet podél cesty.

	Postupně kolem něj prošli kněz, levita a Samařan, který mu jako jediný pomohl (ostatní se mu vyhnuli). Ošetřil mu rány (olejem a vínem), obvázal mu rány, zavezl do hostince na svém mezku, zaplatil mu tam pobyt a staral se o něj.
Největší přikázání	Zákoníci a farizeové pokoušejí Ježíše, když se ho ptají, které přikázání je v Zákoně největší. Ježíš jim odpovídá dvěma.
	1. přikázání: ‚Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.‘ 2. přikázání: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘
O odpuštění a nemilosrdném služebníkovi	Učedník Petr se ptá Ježíše, kolikrát má odpustit svému bratru, když jej prosí o odpuštění – a navrhuje 7x?
	Ježíš mu odpovídá ne 7x, ale 77x (nebo 70x7 = 490x). Učedníkům v té souvislosti říká podobenství.
	Král chtěl zúčtovat se svými služebníky, předvolal si je.
	Jeden služebník mu byl dlužen mnoho tisíc hřiven (10 000 talentů, co je asi 60 milionů denárů) – chtěl jej dát zavřít i s celou rodinou, ale on ho prosil o odpuštění. Král mu odpustil.
	Tento služebník pak potkal svého druhá, který mu dlužil 100 denárů a dal ho zavřít, i když ho prosil také o odpuštění. Neodpustil mu. Ostatní viděli jednání toho nemilosrdného služebníka, řekli to králi a ten jej vsadil do vězení na tak dlouho, dokud nesplatí celý svůj dluh.

Pro zvědavé:

- Samařan zaplatil za pobyt hostinskému minimálně 2 denáry (na dnešní dobu asi 3 000 Kč)
- kdyby první služebník dlužil 10 000 hřiven (zlata) dělalo by to dluh asi 90 miliard Kč
- druhý služebník naproti tomu dlužil „jen“ 150 000 Kč

Myšlenky k 99. lekcí (aplikace):

- **Podobenství o Samařanu** – kněz i levita na rozdíl od Samařana měli teoretické předpoklady pomoci zraněnému, ale jejich víra nebyla praktická, nýbrž jen teoretická (možná že kněz běžel rychle konat bohoslužbu a levita přinášet oběti), oba dva ale zraněného vědomě obešli – to, že chodím do církve, sboru, jsem „věřící“, ještě nic neznamená, to, komu věříme, se musí projevat ve zcela praktických věcech → svoji víru žiješ za zdmi kostela či modlitebny
- Samařan – typ člověka, kterým Židé pohrdali (dnes bychom mohli za něj dosadit třeba Roma nebo bezdomovce), on neměl „papírové“ předpoklady pomoci, a kdyby se mu vyhnul, jistě by to nikdo neřešil (je to přece „jen“ prašivý Samařan), ale právě on se zastavuje a pomáhá → Bůh se dívá na naše konkrétní jednání, ne na naše papírové postavení
- bližní je ten, kdo je nám fyzicky blízko, zde nerozhodují rodinné vztahy, majetkové poměry, výška IQ nebo společenské postavení → prokazovat milosrdenství máme každému, kdo to potřebuje, bez ohledu na to, co to je za člověka (dnes typicky třeba uprchlík, cikán, bezdomovec, ...)
- milosrdenství znamená, že prokážu někomu něco, na co by teoreticky neměl nárok (nemusel bych mu to udělat) - jde o účinný soucit člověkem v nouzi a tento soucit se projevuje nejen v politování, ale i v praktickém činu, jsou to ony skutky lásky → prokazování milosrdenství lidem je jedním ze základních charakteristik křesťana (a možná proto je na světě tolik lidí potřebujících milosrdenství)
- **Největší přikázání** – je spojeno s láskou; láska zde je více než pouhý cit nebo emoce, láska je rozhodnutí (milovat celou silou) - Ježíš si dovolil shrnout všechna přikázání do přikázání lásky, protože, když druhé milujeme, nebudeme je zabíjet, krást, závidět jim nebo je pomlouvat; a když milujeme Boha, tak jej budeme uctívat a poslouchat a nedělat to, co se mu nelíbí, dělat

mu „naschvály“ → zásadní otázkou je, jak se projevuje v mém životě to, že miluji Pána Boha a lidi kolem mě? Jenom to říkám a „skutek utek“?

- milovat Boha – celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí – to znamená všemi složkami osobnosti – rozum, cit i vůle → milovat Boha se nemůže projevit jen tím, že to říkáme, ale především tím, jak jednáme, jak jej posloucháme, jak posloucháme to, co nám říká, jak posloucháme Boží slovo, zapsané v Bibli
- **O nemilosrdném služebníkovi** – láska je spojena nejen s milosrdenstvím, ale také s odpuštěním – odpuštění znamená vědomé, dobrovolné a jednostranné zrušení závazku či povinnosti, které k nám někdo má
- první služebník dlužil astronomickou částku, kterou nemohl nikdy za celý svůj život splatit – je to obrazem každého člověka ve vztahu k Pánu Bohu (nikdy nesplatíme vůči Bohu náš dluh za hřích, protože odplata za hřích je smrt, proto umíráme) - ale Bůh nám v Kristu tento nesplacitelný dluh odpouští, resp. Kristus za něj platí
- odpuštění Bohem by v nás mělo působit to, že odpouštíme i druhým, kteří něco dluží nám (nebo nám něco zlého udělali) → když odpouštíme druhým, vždy je to méně, než Bůh v Kristu odpustil nám
- otázka Petra „Kolikrát mám odpustit“? - dal odpověď 7x (židovská tradice říkala 3x za den, Petra tak zdvojnásobuje a pro jistotu dává ještě 1 navíc); Petr si myslí, že to bude dost, Ježíš ho ale překvapuje – laťku odpuštění zvedá několikanásobně (77x nebo dokonce 70x7=490x) - ono odpustit někomu i 77x za den by znamenalo odpouštět (pomineme-li 8h jako dobu spánku) téměř 5x za hodinu, neboli každých 12 minut → Ježíš tím chtěl jasně naznačit, že máme odpouštět kdykoliv, neustále. Proč? Protože Bůh mnohem více odpustil nám!

SHRNUTÍ

Milosrdenství a odpuštění jsou dva z důležitých, možná zásadních rysů člověka vyznávajícího víru v Krista. Křesťana křesťanem nedělá formalita křtu nebo sezení na bohoslužbě či rozjímání na Bibli, ale to, jak ve své životní praxi následuje Krista (jako Kristovce). Odpouštět máme v podstatě neustále, protože Bůh nám v Kristu odpustil více, než co my budeme schopni odpustit všem lidem kolem nás za celý svůj život. Prokazování milosrdenství je skutkem lásky následovníků Krista a projevovat ho máme lidem bez ohledu na jejich společenské postavení, rasu, náboženské přesvědčení, majetek či názory. Milování Boha a lidí je jednoduchým, ale těžkým „receptem“ na všechny ostatní příkázání – když někoho milujeme, nebudeme mu škodit, budeme si ho vážit, pomáhat mu, poslouchat ho.

3 hlavní myšlenky:

1) BLIŽNÍ JE KAŽDÝ ČLOVĚK BEZ OHLEDU NA JEHO SPOLEČENSKÉ POSTAVENÍ, RASU, NÁBOŽENSKÉ PŘESVĚDČENÍ, MAJETEK NEBO NÁZORY A NAŠE VÍRA SE MÁ PROJEVIT PŘÁVĚ V PROKAZOVÁNÍ MILOSRDNESTVÍ (NEPŘEHLÍŽENÍ POTŘEB DRUHÝCH)

2) MILOVAT BOHA A LIDI JE ZNAKEM KŘESŤANA (KRISTOVCE) A V NĚM JSOU NAPLNĚNA VŠECHNA OSTATNÍ PŘÍKÁZÁNÍ – JE TO NEJEN O CITU, ALE PŘEDEVŠÍM O ROZHODNUTÍ A VŮLI LÁSKYPLNĚ SE CHOvat K LIDEM OKOLO NÁS A POSLOUCHAT BOHA VE VŠEM, CO ŘÍKÁ

3) ODPUŠTĚT MÁME NEUSTÁLE A VŠEM, PROTOŽE NIKDY NEBUDEME MOCI ODPUSTIT TOLIK, KOLIK NÁM TOHO BŮH ODPUSTIL V KRISTU JEŽÍŠI

Náměty pro činnosti s dětmi:

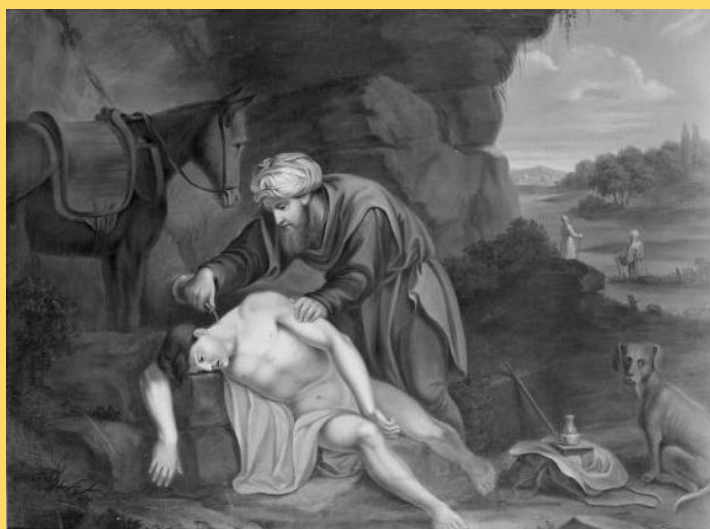
- 1. Obvaž kamaráda** – motiv toho, že se Samařan postaral o zraněného. Úkolem dítěte bude pomocí obvazu obvázat násadu smetáku (či podobnou tyč). Obvaz musí stejnoměrně pokrývat tyč a dle situace zvolíme obvázání tam i zpět (2 vrstvy). Vítězem je ten, kdo správně obváže tyč za nejkratší čas.
- 2. Uvez náklad na zádech** – motivem je vezení zraněného na mezku. Úkolem dítěte je pohybem po 4 projít (prolézt) určenou trasu s nákladem na zádech. Nákladem může být nějaký předmět částečně vratký (např. plastová lahev seříznutá – kvůli snížení těžiště). Komu předmět spadne nejméně, resp. projede uvedenou trasu nejrychleji? Za spadnutí se přiměřená penalizace (určí se operativně dle průměrného času, jakých bude dosahováno).
- 3. Na sílu a vůli** – motiv milování Boha celou svou silou. Dítě drží v natažené ruce kelíkem s vodou (jiným vhodným obsahem) anebo jiný vhodný předmět. Těsně pod rukou je natažená šňůrka (provaz). Kdo se provazu dotkne, v soutěži končí. Vítězem se stává ten, kdo bude potřebovat nejdelší čas k dotyku šňůrky.
- 4. Doplně správné písmeno** – motiv milování Boha celou svou myslí. Úkolem dítěte je „namáhat“ svou mysl a vyřešit následující hlavolam¹: L _ B D K Č Č S Z Ř L P
- 5. Násobky čísla 7** - motiv odpuštění 7x. Úkolem dítěte je za daný časový limit napsat co nejvíce násobků čísla 7 (7,14,21...). Časový limit cca 3-5 minut. Započítávají se násobky napsané po první chybě.

Řešení k úkolu č. 4: Ú (únor) - jde o první písmena 12 měsíců v roce

Řešení k úkolu č. 5:

7,14,21,28,35,42,49,56,63,70,77,84,91,98,105,112,119,126,133,140,147,154,161,168,175,182,189,196,203,210,217,224,231,238,245,252,259,266,273,280,287,294,301, ...

Obrázek pro 1. úkol v pracovním listu:

¹ Hlavolam – Tajemná písmena. *Hádky a hlavolamy*. Dostupné z <https://hadanky-a-hlavolamy.webnode.cz/news/hlavolam-tajemna-pismena/>